

اختلاف پیدا کرده‌اند. امام مهدی(ع) بر فراز منبر قرار می‌گیرد و سخن آغاز می‌کند. در آن حال مردم آنچنان می‌گریزند که نمی‌فهمند امام(ع) چه می‌گوید. شیخ طوسی روایتی را بدین مضمون نقل می‌کند: «مردم در دومین جمعه از آن حضرت می‌خواهند تا پشت سرش نماز جمعه بخوانند و بلافاصله اضافه می‌کنند: ولی این مسجد گنجایش ما را ندارد. امام(ع) در پاسخ می‌فرماید: «این خواسته شما را پیگیری خواهم کرد». آنگاه به سوی نجف می‌رود و حد و مرز مسجد را مشخص می‌سازد که با طراحی و تعبیه هزار در، گنجایش مردم را داشته باشد. در روایات آمده است: «پس از ورود امام به کوفه، همگی مؤمنان به آن شهر و اطراف آن کوچ می‌کنند و امام(ع) آنجا را منزل خویش قرار می‌دهد. مفضل بن عمر گوید: «به امام صادق(ع) عرض کردم: آقای من، خانه مهدی و محل اجتماع مؤمنان کجا خواهد بود؟ فرمود: مرکز دولت او کوفه است؛ محل صدور احکام و فتوای او در مسجد جامع آن و محل نگهداری بیت‌المال و تقسیم غنایم، مسجد سهله است. محل خلوت کردن او برای نیایش و اعتکاف تپه‌های سفید نجف است.»

۷. گستره حکومت مهدوی

کوفه، نقطه آغازین حرکت جهانی امام مهدی(ع) است. از آنجاست که ایشان به همراه یاران خاصش، حرکت مسلحانه خود را آغاز می‌نماید. باز از مفضل بن عمر بشنویم که از امام صادق(ع) نقل کرده است: «گویی قائم را می‌بینم که روی منبر مسجد کوفه نشسته و گردش را سبب و سبزه نقر به شمار جنگجویان بدر گرفته‌اند، آنان پرچمداران و فرماندهان سپاه قائم و حاکمان خداوند

شایسته اوست پرستش می‌کنند. آنان یاوران آخرالزمانی مهدی می‌باشند.»

۴. طلوع پیروزی

زنجیره پیروزی‌های امام مهدی(ع) از همان شب ظهور آغاز می‌شود. امامیه و عامه روایاتی را به این مضمون نقل کرده‌اند که: «خداوند کار مهدی ما اهل بیت را در شبی اصلاح می‌فرماید». در حدیثی دیگر، امام جواد(ع) این اصلاح یک شبه را به کار موسای کلیم همانند کرده است تا پاره‌ای آتش برای خانواده‌اش برگردد و آنجا بود که به پیامبری برگزیده شد.

۵. فرو رفتن لشکریان سفیانی در زمین بیداء

برخی روایات این واقعه را یکی از حلقه‌های زنجیره وقایع پس از ظهور برشمردند. در روایتی که علامه مجلسی از امام باقر(ع) نقل کرده است، آن حضرت پس از بیان حوادث ظهور و تجمع یاران امام مهدی(ع) و بیعت آنها، از لشکرکشی سفیانی و فرو رفتن لشکرش در حد فاصل مکه و مدینه، به نام «بیداء» خبر می‌دهد.

۶. کوفه، مقصد نخست

شیخ مفید از امام باقر(ع) نقل کرده است که فرمود: «گویی قائم را در نجف کوفه می‌بینم که از مکه با حمایت پنج هزار فرشته، در حالی که جبرئیل از سمت راست، میکائیل از سمت چپ و مؤمنان در پیشاپیش او در حرکت‌اند، به آنجا آمده است». در روایت دیگری آن حضرت از ورود امام مهدی(ع) به کوفه خبر می‌دهند در حالی که سه جریان سیاسی در آن شهر با یکدیگر

واقعه والای ظهور، با سخنان امام مهدی(ع) در بین رکن و مقام آغاز می‌گردد. سیوطی از امام محمد باقر(ع) روایت کرده است: «مهدی شب‌هنگام در مکه ظهور کند؛ در حالی که پرچم، پیراهن، شمشیر، نشانه‌ها، نور و بیان رسول خدا(ص) همراه اوست.»

معرفی یک کتاب عربی

کوفه از پر سر و صداترین شهرهای اسلامی در قرن اول و در کنار حجاز و شام به مرکزیت مکه و دمشق جزو معروفترین شهرهای اسلامی در دو قرن نخست هجری است.

از آنجا که بیشتر مورخان صدر اسلام از منطقه عراق بودند، در تاریخ‌نویسی خود توجه ویژه‌ای به این شهر داشتند و به همین دلیل با خواندن آثاری مانند تاریخ طبری یا انساب الاشراف یا اخبار الطوال می‌توان اطلاعات جامعی درباره شهر کوفه به دست آورد. این شهر از مراکز اصلی شیعه در طول تاریخ پررونق خود در قرون نخستین بوده و زمانی برای نشان دادن تشیع «قم» به این شهر «کوفه صغیر» اطلاق می‌شد که حکایت از عمق تشیع کوفه دارد.

با ساخته شدن بغداد در آغاز نیمه دوم قرن دوم هجری به مرور از اهمیت کوفه کاسته شد و به رغم آنکه تا حوالی یک قرن بعد کم و بیش یادی از آن در منابع هست اما به مرور گویی از صحنه جغرافیای عراق محو می‌شود. با این حال برآمدن نجف و آباد شدن آن و نزدیکی آن به کوفه سبب شد تا بار دیگر این شهر تاریخی بتواند به حیات خود در تاریخ ادامه دهد و تا به امروز کمابیش هویت تاریخی خود را حفظ کند.

کتاب «تاریخ الکوفه» از سید حسین بن السید احمد البراقی الکوفی (م ۱۳۳۲) از آثار یک‌دست و منظمی است که نزدیک به یک صد سال پیش در باره تاریخ این شهر اسلامی نوشته شده است. اثر یاد شده در چاپ جدید با افزوده‌ها و استدرکات سید محمد صادق آل بحر العلوم (م ۱۳۹۹ ق) چاپ شده و اخیراً هم با تحقیق ماجد بن احمد العطیه به شکل بسیار زیبایی چاپ شده است.

این اثر پیش از این به فارسی هم در آمده که طبعاً ترجمه آن بر اساس چاپ‌های قدیمی است. کتاب تاریخ کوفه در واقع یک تاریخ محلی به سبک آثار قدیمی است که روش‌های نوین هم در تألیف آن مورد توجه بوده است. تاریخ، جغرافیا و رجال و نیز آثار تاریخی آن از موضوعاتی است که مورد توجه مؤلف بوده است.

۱. بهره‌گیری از اصل غافلگیری: پیامبر خدا(ص) در این باره فرموده‌اند: «مَثَلُ ظُهُورِ هَمَّوْنٍ مِثْلُ ظُهُورِ هَمَّوْنٍ قِيَامَتُهَا كَقِيَامَتِ هَمَّوْنٍ هِجْرُ كَسِّ أَنْ رَأَى بِمَوْقِعِ خَوْفِ أَشْكَارِ نَمِي سَازِد. این حادثه بر آسمان‌ها و زمین گران است و جز ناگهان به شما نمی‌رسد».

۲. وحشت‌زدگی دشمنان: در روایات می‌خوانیم: «قائم ما اهل بیت، با رعب و ترس در دل دشمنان یاری می‌شود و با نصرت الهی حمایت می‌گردد».

۳. عنایت امام(ع) به مشترکات اسلامی: این موضوع به ویژه در آغاز حرکت و انقلاب مهدوی، امری اساسی برای آماده‌سازی فضای کلی به نفع ایشان و به دست آوردن پایگاه مردمی است تا بتواند از این پایگاه، دولت حق و عدل را بنیان نهد. به عنوان مثال ایشان شعار جنگ‌های پیامبر(ص) را برمی‌گزیند.

۴. یاری فرشتگان: عامه (اهل سنت) از امام علی بن ابی‌طالب(ع) نقل کرده‌اند:

«خداوند او (امام مهدی) را با هزار فرشته که بر چهره و پشت دشمنان می‌زنند، یاری می‌کند». امامیه نیز روایات نسبتاً مفصلاً را در توصیف آن فرشتگان نقل کرده‌اند و در برخی از آنها، تعداد این فرشتگان سیزده هزار و سیصد و سیزده نفر اعلام شده است.

۱۰. نبرد با سفیانی

نخستین جنگی که سپاه امام(ع) در آن وارد می‌شود، جنگ با سفیانی است. این نبرد با پیروزی لشکریان بقیةالله الاعظم(ع) و تصرف عراق، بلکه همه مناطق زیر سلطه سفیانی که دست‌کم سوریه و عراق را شامل می‌شود، پایان خواهد پذیرفت. این نبرد، هشت ماه به طول خواهد انجامید. از حسین بن علی(ع) روایت شده است که به بشر بن غالب اسدی فرمود: «ای بشر، بقای قریش دیگر چه سودی دارد؟! هنگامی که مهدی قائم قیام کند، پانصد نفر از آنها را می‌آورد و گردن می‌زند. پس پانصد نفر دیگر را می‌آورد و حبس می‌کند تا گردن بزنند. عرض کردم: خداوند کارتان را اصلاح فرماید، آیا این همه را گردن می‌زند؟ امام(ع) فرمود: آری، رهبر آن گروه (سفیانی) نیز در میان آنهاست». نیز از حضرت باقر(ع) نقل شده است: «اگر می‌دانستند که قائم پس از ظهورش چه کشتاری به راه می‌اندازد، بیشترشان دوست می‌داشتند که او را نمی‌دیدند. او این کار را از قریش آغاز می‌کند. از آنها جز شمشیر نمی‌گیرد و نمی‌دهد؛ تا آنجا که بسیاری می‌گویند: این شخص از خاندان پیامبر نیست زیرا اگر چنین بود بر ما رحمت می‌آورد».

۱۱. فتح جهان بدون خونریزی و کشتار

از روایات چنین استفاده می‌شود که امام مهدی(ع) سرزمین‌های غیراسلامی را بدون خونریزی و کشتار آزاد خواهند کرد و رومی‌ها خود، دروازه شهرهایشان را به روی آن حضرت خواهند گشود.

۱۲. موضع‌گیری‌های مسلحانه در برابر امام(ع)

در روایتی، امام صادق(ع) از سیزده شهر و منطقه یاد می‌کند که مردمان آن با قائم(ع) خواهند جنگید. همچنین امام باقر(ع) می‌فرماید: «صاحب این امر هرگاه قیام نماید، چونان رسول خدا(ص) - بلکه بیشتر - از دست مردم اذیت و آزار می‌کشد».

در زمین هستند». امام محمد باقر(ع) در روایتی دیگر ما را به تماشای افقی دورتر می‌برند آنجا که می‌فرماید: «گویی یاران قائم(ع) را می‌بینم که بر شرق و غرب جهان چیره و مسلط شده‌اند و چیزی نیست جز آنکه فرمانبر آنهاست».

در حدیث دیگری پیامبر خدا(ص) گستره حکومت امام(ع) را به وسعت حکومت ذوالقرنین تشبیه فرموده است. نعمانی از امام محمد باقر(ع) چنین نقل کرده است: «وقتی قائم آل محمد(ص) ظهور کند... خداوند دروازه‌های روم، چین، ترک، دیلم، سند، هند، کابل شاه و خزر را به روی او خواهد گشود...» این گستره، تمام نقاط کره زمین را در بر می‌گیرد؛ چنان‌که در روایات آمده است: دین محمد [به دست قائم] به هر جایی که شب و روز می‌رسد، خواهد رسید و شهری نخواهد ماند جز آنکه در آن بانگ لا إله إلا الله، صبحگاهان و شامگاهان ندا می‌شود.

۸. نگاهی دیگر به ویژگی‌های یاران امام مهدی(ع)

۱. بسیار پایداری؛ زیرا به هر یک نیروی چهل مرد داده شده است.

۲. قلب آنها سخت‌تر از پاره‌های فولاد است.

۳. از شمشیر برنده‌تر و از نیزه تیزترند.

۴. تا خداوند راضی نگردد، دست از پیکار برنمی‌دارند.

۵. زاهدان شب و شیران روزند.

فضیل بن یسار در حدیثی طولانی از امام صادق(ع) آورده است: یاران مهدی، مردانی پولاددل‌اند و همه وجودشان یقین به خداست، مردانی سخت‌تر از صخره‌ها که اگر به کوه‌ها روی آرند، آن را از جای برکنند. پرچم پیروزمندان به هر شهری روی نهد، آنجا را به سقوط وامی‌دارد گویی آن مردان، عقابان تیزچنگال‌اند که بر مرکب‌ها سوار شده‌اند. آنان، او (مهدی) را در میان می‌گیرند و جان خویش را در جنگ‌ها پناه او می‌سازند و هر چه را اشاره کند با جان و دل انجام می‌دهند. در میانشان مردانی‌اند که شب هنگام نخواستند و قرآن و مناجاتشان، چون صدای زنبوران عسل باشد و تا بامداد به عبادت خداوند بایستند و پس از آن سوار بر مرکب‌ها باشند. زاهدان شب و شیران روز، آنان گوش به فرمان امام خویش و چون مشعل‌های فروزان‌اند. دل‌های منور آنان بسان قندیل‌های نور در سینه‌هایشان آویخته است. این مردان تنها از خدا می‌ترسند و فریاد لا إله إلا الله آنها بلند است و همواره در آرزوی شهادت در راه خداوند. شعارشان «بالتارات الحسين» است. به هر سو روی آورند، ترس از آنها، پیشاپیش در دل مردمان افتد. این خداجویان، دسته دسته، برای خداوند (یا امام خود) روی آرند و خداوند به دست آنان امام حق را یاری نمایند.

۹. ضمانت‌هایی برای پیروزی امام(ع)

در سایت موعود بخوانید!

WWW.MOUOOD.ORG

ناظهور...

مسیحیان بسیاری به پیشگویی حوادث آخرالزمان پرداخته‌اند؛ حوادثی چون بازگشت عیسی (ع)، وقوع جنگ آرماگدون، ورود ضد مسیح، دوران محنت، رهایی و بسیاری بلایای طبیعی. این مطلب حاوی فهرستی از پیشگویی‌هاست که پیشگویان آنها احتمال می‌دهند بین سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۰ روی دهند... «میشل دروزین» در کتاب خود با عنوان: «کد کتاب مقدس» می‌نویسد:

«کدهای کتاب مقدس حوادث آینده را به‌خوبی مشخص کرده‌اند. در کتاب مقدس به صورت رمز به «قتل عام جهانی» و «جنگ جهانی» اشاره شده است و براساس کدها هر دو این حوادث در سال ۲۰۰۶ رخ خواهند داد». «آنی استانتون» بر خورد یک شهاب سنگ را به زمین پیشگویی کرده که در پی آن عیسی (ع) باز می‌گردد و دوره هزار ساله صلح آغاز می‌شود. براساس نوشته «ساندی تایمز»، یک گروه مذهبی با نام «خانواده» پایان جهان را در سال ۲۰۰۶ انتظار می‌کشند. گفته می‌شود اعضای این گروه مشغول ذخیره غذا هستند و می‌خواهند در غاری در هند مخفی شوند. به پیش‌بینی «ویکلی ورلد نیوز»، در سال ۲۰۰۶ بمب‌های هیدروژنی در لندن، واشنگتن و تالابو منفجر خواهند شد و این شروع جنگ آرماگدون خواهد بود.

۲۰۰۷: باز به پیش‌بینی «ویکلی ورلد نیوز»، در ساعت ۷ روز هفتم از هفتمین ماه تقویم عبری که برابر است با سال ۲۰۰۷ میلادی مسیح همزمان در اورشلیم، بغداد، واشنگتن، مسکو و همه پایتخت‌های جهان ظاهر می‌شود....

ادامه این مطلب را با عنوان «در هر گوشه جهان کسانی...» در سایت موعود بخوانید!

که امام عصر(ع) مردم را به دین جدید دعوت می‌نماید؛ همچنان که بسیاری چنین نداشته‌اند. نویسنده شهید در اینجا نیز به طور مستوفی، برای ارائه برداشتی صحیح و فراگیر از این روایات، به تلاشی درخور پرداخته است.

۱۵. ضمانت‌هایی برای تحقق سریع و عمیق عدالت در جهان

نگارنده در اینجا به سه نوع ضمانت می‌پردازد: ۱. ضمانت‌های موجود در سطح جامعه، ۲. ضمانت‌هایی که از ویژگی‌های شخصیتی امام مهدی(ع) سرچشمه می‌گیرد، ۳. ضمانت‌هایی که از خصوصیات یاران آن حضرت ناشی می‌شود.

۱۶. قابلیت‌های فرماندهی در یاران امام(ع)

آن مردان الهی، پست‌های کلیدی حکومتی را با هدایت و نظارت حضرت ولی عصر(ع) بر عهده می‌گیرند. مؤلف شهید، پس از نقل روایاتی در این باره به ذکر روایاتی منسوب به علی بن ابی‌طالب(ع) می‌پردازد که به طور مبسوط نام و شهر یاران خاص امام مهدی(ع) در آن آمده است و سپس به نقد و ردّ این روایت می‌پردازد. به طور کلی از روایات دیگر چنین برمی‌آید که سیصد و سی‌زده نفر یار خاص حضرت ولی عصر(ع) در آغاز قیام، سمت فرماندهی نظامی را بر عهده دارند و بعداً همان‌ها، فرمانداری خواهند شد که به مناطق مختلف جهان گسیل می‌شوند. روشن‌ترین دلیل بر این مطلب، این تعبیر روایی است: «هم الحکام و القضاة و الفقهاء».

۱۷. آزمون امام(ع) از یاران خاص و نیز همه امت اسلامی

مؤلف پس از بیان ثمرات این آزمون، به شرح تفاوت‌های آن با آزمون‌های الهی در دوران غیبت می‌پردازد. هدف از آزمون‌های پس از ظهور، تربیت ریشه‌های همه انسان‌ها، چه حاکمان و چه دیگران، به منظور پدید آمدن جامعه‌ای کاملاً عدالت‌محور یعنی همان «جامعه معصوم» می‌باشد. در این باره روایات‌های زیادی رسیده است.

۱۸. روش‌های تربیتی امام(ع)

سخن از این روش‌ها به دلیل عدم اطلاع از جزئیات آن، بحثی اجمالی خواهد بود؛ زیرا بررسی همه‌جانبه آن نیازمند آگاهی کامل از عمق بینش و بصیرتی است که امام مهدی(ع) در سراسر جهان پدید می‌آورد. در نتیجه تفصیل این بحث در عرصه ظهور روشن می‌گردد و تنها به طرح عناوین کلی و روش‌های قابل درکی که مطابق با اصول کلی اسلامی است، بسنده کرده است. نویسنده در ادامه به بیان برخی روایات و نقد و بررسی آنها می‌پردازد.

۱۹. دستاوردهای امام(ع) در عرصه‌های اجتماعی و

۱۳. مدت حکومت امام مهدی(ع)

مأموریت امام(ع) تحقق عدالت و تثبیت آن در سطح جهان است و لذا باید مدت حضور ایشان در رأس حکومت برای نیل به چنین مقصودی کافی باشد. در این باره مفاد روایات با یکدیگر متفاوت است تا آنجا که محققان را دچار سردرگمی ساخته است. این روایات بر دو گونه‌اند: شماری از آنها مدت حاکمیت امام(ع) را ده سال یا کمتر دانسته‌اند و شماری دیگر بیشتر از ده سال. البته روایات دسته نخست، شهرت بیشتری دارند و مؤلف شهید(ره) در تحلیلی مبسوط، همان را ترجیح داده است.

۱۴. امر جدید، کتاب جدید و...

مهم‌ترین مؤلفه ایدئولوژی دولت مهدوی، امر جدید و کتاب جدیدی است که آن امام(ع) خواهد آورد. در این باره امامیه روایات متعددی را نقل کرده است. امام محمد باقر(ع) فرمود: «قائم آل محمد(ص) که ظهور نماید... امری جدید، سنتی جدید و قضاوتی جدید را که بر عرب سخت می‌آید، برپا خواهد نمود». بدیهی است عباراتی هم چون امر جدید، سنت جدید، قضاوت جدید، نیروی جدید و دعوت جدید، نه به این معناست

امام، مایه فیض و برکت

سید حسن اسحاقی

امام، واسطه فیض است. همواره توجه او به سوی آدمیان است و بهار آفرین و زندگی بخشی است. در زیارت شریف آن حضرت غایب از نظر، مهدی موعود (ع) می خوانیم: «السلام علی ربیع الأنام و نضرة الأيام؛ سلام بر بهار مردم و خرمی روزگاران».^۱

به سبب وجود گرمی او، خداوند به جهانیان روزی می دهد و آسمان و زمین، به احترام او بر پاست: «و بیمنه رزق الوری و بوجوده ثبت الارض و السماء».

دل او، دل بیداری است که همواره به یاد دوستان است و درد و رنج آنان را احساس می کند. او تجلی رحمت و اسعه خداوندی است: «همانا رحمت پروردگارتان بر هر چیزی وسعت دارد و من، همان رحمت پروردگارم».

وجود مقدس حضرت حجت (ع) میان انسان ها، منبع برکت، دانش، درخشندگی، زیبایی و همه خیرات است. برکات وجود او و پرتو انوار وجود او، در همه دوران به بشر می رسد. این خورشید معنوی و الهی، واسطه زمین و آسمان است. او هرگز شیعیان خود را از یاد نمی برد و در رفع مشکلات فردی و اجتماعی مؤمنان کوتاهی نمی کند. از سخنان ملکوتی حضرتش که نشان دهنده همراهی خالصانه ایشان با بندگان خداست، این است که: «ما از شادمانی تان، شاد می شویم و در اندوهتان غم گساریم».^۲

چه بسیارند افرادی که هنگام گرفتاری ها به ایشان توسل جسته اند و مشکیشان حل شده است. ایشان در غیبت، همچون خورشیدی است که پشت ابرها پنهان است، ولی مردم از نور وجودش همواره بهره مندند. در سخنی نغز از امام زمان (ع) روایت شده است: «چگونه سودرسانی من در زمان غیبتم، مانند سودرسانی خورشید است زمانی که ابرها آنها را از چشمها پنهان سازند و من ایمن دهنده اهل زمینم، همچنانکه ستارگان، ایمن دهنده اهل آسمانند».^۳

اقتصادی

نویسنده در آغاز این فصل نوشته است: چه بسا آگاهی کامل از جزئیات این دستاوردها برای کسی که پیش از دوران ظهور می زید، هر چند از نبوغ سرشاری نیز برخوردار باشد، غیرممکن نماید؛ ولی باید کوشید به مدد اصول کلی اسلامی و نیز روایت هایی که درباره دستاوردهای دولت جهانی مهدوی به دست ما رسیده است، از برخی از این دستاوردها مطلع گردیم. پس نویسنده روایات متعددی را از طریق عامه و امامیه در دو بخش مجزا می آورد. کثرت این اخبار بیان گر اهتمام فراوان پیشوایان اسلام به بیان ویژگی ها و اقدامات دولت امام مهدی (ع) است؛ زیرا تشکیل آن دولت، تبلور همه تلاش ها، رنج ها و جان فشانی های آنان و میوه پاک اخلاص ایشان می باشد. به هر روی، این فصل یکی از خواندنی ترین فصل های کتاب است.

۲۰. امام مهدی (ع)، مسیح و اهل کتاب

در این فصل نیز با ذکر روایاتی از امامیه و عامه، به تحلیل و بررسی این موضوع پرداخته شده است. این فصل نیز یکی از فصل های جذاب و خوش خوان کتاب است.

۲۱. پایان زندگی امام (ع)

در این فصل، مؤلف با ذکر روایاتی به واقعه رحلت امام مهدی (ع) می پردازد و درباره رحلت یا شهادت ایشان به بحث می نشیند. در روایتی از رسول خدا (ص) نقل شده است: «پس از مهدی (ع) خیری در زندگی دنیا نیست».

۲۲. جهان پس از امام مهدی (ع)

سومین و آخرین بخش کتاب به موضوع «جهان پس از مهدی» اختصاص دارد. این بخش نیز حاوی دو گفتار است؛ نخست: ویژگی های دولت و جامعه پس از امام، دوم: برپایی قیامت در زمان انسان های شرور و تبه کار. در گفتار نخست، دو نظریه مورد بررسی و کاوش قرار گرفته است: ۱. رجعت و بازگشت امامان معصوم (ع) به دنیا و تداوم حکومت جهانی، ۲. حکومت اولیای صالح که بحث نو و بدیعی است. در گفتار دوم به ذکر روایات منقول در منابع امامیه و عامه و نیز نقد و بررسی آنها پرداخته شده است.

پی نوشت:

۱. سوره هود (۱۱)، آیه ۸.

بی نوشتها:

۱. بحارالانوار، ج ۹۹، ص ۱۱ و زیارت صاحب الامر، ۲. همان، ج ۱، ص ۲/۹۴، همان، ج ۵۲، ص ۴/۲۸۹، مفاتیح الجنان، دعای عدیله، ۵. همان.